

Pretul

pentru Sibiu pe 1 anu întregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimisu cu post'a in
lăintrulu monarchiei pe 1 anu
întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In străinatate pe 1 anu 10 fl. s'eu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie s'eu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a si
a treia câte 6 cr. v. a. si preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redacti-
nea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 9.

— Sibiu, Mercuri 28/9 Februaru. —

1881.

La numerarea poporului.

Pușini oameni au atăta pacientia, că se aștepte
sumarea definitivă a numărului poporului din toate
tierile, districtele și comunele. Lipsă de pacientia
este legitimă în diverse întielesuri, din care în cele
mai multe provincii și cu atât mai virtuos aici
la noi, precumpanescu foarte multu rivalitatile na-
tionali și confessionali. Oamenii voru se scia, căți
locuitori se afla în cutare țară ori comuna, din
natiunea sau și din confessiunea religioasă, la care
tînu ei.

Parerea ce ni-o descoperiserăm noi înainte
de 1 Ianuariu, că din acestu recensamentu nume-
rulu romanilor va esi scadiutu, se adevăresce din
mai multe parti; ne înșelăramu înse în presupu-
nerea, că cu câtu voru esi romani mai pușini, cu
atât va cresce mai tare numerulu magiarilor.
A crescutu acesta ici-colea; luandu înse ras'a preste
totu, apoi și aceea ese, spre mirarea tuturor,
multu mai pușina la numeru, decâtu se așteptă cu
totu dreptulu, pe temeiulu cunoscutelor calcula-
țiuni statistice, scose în procente anuali, din pro-
portiunea nascerilor și a mortalității. Se punemu
de exemplu, că în cutare provincia anumita
poporatiune crescea prin nasceri în fiecare anu
numai cu câte 1%. Din 100,000 locuitori căti
au fostu înainte cu 10 ani, ar fi trebuitu se se afle în
1 Ianuariu a. c. 110,000; s'au aflatu înse în
casulu celu mai bunu, sau numai 102—105 mii,
sau totu numai 100 de mii, în mai multe locuri
locuitori și mai pușini de câtu fusesera înainte cu
10 ani.

La cele mai multe cetăți și orășe poporatiunea
ese ceva mai numeroasă decâtu fusesse ea înainte de 10
ani; s'au adevăritu înse, că acea înmulțire nicidecum
nu resulta din proporțiunea favorabilă a nascerilor
locali, ci cu totul din alte cauze, precum stramu-
tarea mai multor mii de locuitori sateni, aruncați
afară din casele și moșioarele lor rurali, ajunși
apoi proletari prin suburbiile cele mai infectate ale
cetăților; necurmată imigrațiune de jidovi, ger-
mani și de alte semintii de oameni străini și asie-
diarea lor totu pe la cetăți și orășe, apoi în mai
multe comunități urbane, înmulțirea ne mai cunos-

cuta a funcționarilor, cu și fără familii asia, cătu
în unele locuri moderată înmulțire a poporatiunei
se pôte reduce prea bine numai la familiile de
funcționari aduși de pre aiea și la jidovimea, care
acum formădia mai prin toate cetățile și orășele
colonii mai mici și mai mari.

Până a nu cercetă cauzele tristei înpușinari,
anume a locuitorilor Transilvaniei și Banatului,
se premittemu câteva grupe de cifre și încă pre
câtu se va potea, comparative cu cele din 1870.

Vom începe de aci din Sibiu și tinutul seu.

Arătăm în altu Nr., că locuitorii civili ai
Sibiului au fostu înainte cu 10 ani 18998 și că
estimpu s'au aflatu 19684 prin urmare numai cu
686 mai multi, despre cari se pôte documenta, că
în partea lor cea mai mare sunt veniți de aiea,
era nu înmulțiti prin nasceri. Eca și cifre, din
care se va vedea, cum s'au înmulțitu ori s'au înpuș-
natu. Romano-catholici civili se află 4769
persone, cu 504 mai pușine de câtu în 1870;
greco-catholici 1341 cu 250 mai multi; greco-
orientali 2928 cu 30 mai multi; evanghelici luterani
8918 cu 136 mai multi; ev-calviniani (magiari)
968 cu 237 mai multi (familii de funcționari?);
unitariani 33 cu 13 mai pușini; mosaici (evrei)
310 adeca cu 142 mai multi decâtu în a. 1870.

Dupa nationalitati, adeca dupa care ce limba
materna a declarat că are, sunt în Sibiu:
12,010 germani; 3964 romani; 2681 magiari;
vreo 200 țigani, cari adeca au declarat, că limbă
loru materna este cea țigănească, pe care o și audi
vorbindu-o între densii; era alții din ei s'au mai
datu si de romani. Dintre evrei unii s'au înscrisu
cu limba materna magiara, alții germana, alții
au scrisu curat, că limbă lorl materna este cea
hebraică. R-stulu de câteva sute sunt cechi,
poloni, croati, iciclea câte unu italianu, francesu,
muscalu.

Mai e de însemnatu, că în Sibiu se afla cu
934 femei mai multe decâtu bărbați. Dă această
disproporțiune o mai întepinam și în alte comune,
nu numai urbane, ci și rurale (sătesci). În tierile
noștre e recunoscutu, că se nascu mai multi prunci
de sexulu bărbătescu că de celu femeiescu, că înse

moru sau disparu din țară mai multi bărbați decâtu
femei.

Voindu se închiaie cineva la starea materială
a locuitorilor acestei cetăți, n'are decâtu se ia în
mana raportulu inspectorului de contribuțiune, din
care ese, că restanțele care în a. 1879 au fostu
numai de 10,000 fl., în 31 Decembre 1880 esira
la 34 mii, ceea ce se esplica din încarcatorele
noue asupra locuitorilor.

Trecem la poporatiunea comitatului Si-
biu, fără cetățile Sibiu și S. Sebesiu, locuitu
apropo numai de romani și sasi. S'au sumatu
mai antai locuitorii din 6 cercuri (preture, sub-
prefecture, plase, plaiuri) și s'au aflatu: 115,305
suflete, prin urmare cu 5426 mai pușinu decâtu
au fostu înainte cu 10 ani!

În cerculu S. Sebesiu sunt 17673 persoane,
adeca și aici cu 1003 suflete mai pușine. Se
luam din acestu cercu și câteva comune rurale că
exemple. În Pianulu românesc 1877 sufl.,
cu 204 mai pușine; Lancramu 1347 cu 114
mai pușine; Sasciori 1393 cu 71; Rehau
1896 cu 72; Sebișielu 651 cu 241; Rechita
894 cu 57 preste totu mai pușini.

Se mergem și la câteva comune fruntasie
din alte cercuri. În multu laudată comuna sasăscă
Cisnădiă (Heltau) cu 3136 suflete scadiementulu
dela 1870 este 119; în Schellenberg, totu sasăscă,
scad. 45; din contra în alte comune sasesci este
și cresce, precum în Michelsberg (Isnădiór'a)
cu 80, în Talmăciu 81. În unele comune roma-
nesci scaderea este considerabilă. Asia: în Ves-
temu cu 1151 locuit. scad. 74; Porcesci la
1513 lipsescu 192 dupa conscripțiunea din 1870.
Racoviția 1397 lips. 52; Resinari 5232
lipsa 337.

Dă pe aici suntem la marginea țării, unde
ni se va dice cu totu dreptulu, că de pe aici
locuitorii trecu în România. Bine, asia se fia.
Se trecem dă mai înăintrulu țării.

Ajungem de aici la cetatea Mediasiu, în
linia calei ferate. Acea cetate în a. 1870 avuse
6712 suflete locuitori; astăzi are numai 6499 din
cari 3410 germani, 1931 romani, 743 magiari,
222 țigani, 193 jidovi, prin urmare scadiementu

Foisor'a „Observatoriului“.

Unu balu pentru saraci si costumele romanesci.

Pe sambata 17/29 Ianuariu se anunțiasse în Bucu-
resci balulu pentru saraci, la care damele avea se
mărga „în portu țieranescu.“ Balulu dela curte,
balulu din saloanele dōmnei Suti, totdeauna renu-
mitu, și alte vreo trei din cele mai stralucite, apucasera
a se dă. Toate acelea au fostu cercetate foarte bine,
toate au placutu de minune. Dă balulu pentru saraci,
în capitală România, în costume romanesci? Cum voru
fi ore porturile țieranesci în România? ne întreba cu
totu dreptulu acei ce nu leau vedutu nici macaru la
Sinaia, dūmneacă și în dilele de serbatori, candu
Dōmn'a cu damele și domnișioarele de curte se pōrta
romanesce, țieranesc. Candu dicem portu țieran-
nescu, dicem industriă de casa, și lectorii noștri
cunosc, ce mare temei puem noi pe acestu ramu
de industria, pe aceste ocupatiuni ale femeii romane
și ale ori-cărei femei ce cultiva industriă de casa. Amu
spusu alta-data, că în asilulu Elen'a Dōmn'a, că la
Golesci, la Craiova și pe aiea s'au deschisu lucratori
(atelieri), în care se facu costume romanesci.

Intr'aceia în locu de a repeti cele dese și vorbite
alta-data, facem aici locu după „Pressa“ la următoră
descripțiune, era terminii neintielesi îi vomu traduce
pe câtu se pōte la urma.

„Sambata trecută s'a datu la Opera primulu balu
costumatu în favoarea saracilor. Succesulu a fostu
mai pre susu de toate speranțele. Era asia de multa
lume din toate clasele societății, în câtu nu mai potea
cineva petrunderi în sala s'eu în vreo loge.

Dă ai fi aruncatu în susu o pară, ar fi cadiutu
pe capu de omu, cum dice romanulu!

Teatrulu era splendidu iluminatu „a giorno“; toate
girandolele dela fia-care seria de logi, precum și marile

poliandre în mijloculu lor straluciau de o lumina in-
cantătoare, resfranta de mii de ori de cristalele ce le
împodobiau. Era ceva uimitoru, feericu, care semenă
cu palatele din „o miie si un'a de nopti.“

Costumele ce portau dōmnele venite la acēsta fru-
mōsa petrecere, erau nationale, de o bogatie nespusa,
și straluciau splendidu prin firulu de aur s'eu de ar-
gintu, ce se reversă pe peptulu și pe pōlele lor, pre-
cum și de numeroșele siruri de monete aurite, s'eu de
margele ce acoperiau fruntea lor.

E preste potintia omenesca a descrie acele minu-
nate costume în toate amenuntele. De aceea ne vomu
cercă a vorbi pe scurtu de cele principale.

M. Sa Regala, prea iubită și gratiōsă noastră su-
verana, portă unu costumu splendidu de la Golești.
O iia de borangicu, cu cusuri delicioșe acoperea pep-
tulu gratiōsei noastre Dōmne; unu vâlnicu de lăna fina
nēgră, alu cărui campu nu se mai vedea de frumseti'a
și multimea careurilor (flori patrăte) ce o împodobiau;
maramă de o delicatetă admirabilă în tiesetur'a ei,
eră bogatu semenată cu flori de firu galbinu; unu siru
de monede nationale de aur încingea gratiōsu fruntea
deschisă și inteligentă a frumōsei suverane a romanilor,
și o batista cusută cu firu aternă gratiōsu la încinga-
tōre. Nisce pafale de argintu suflate cu aur, cu unu
frumosu cordonu de firu încingea talia înaltă și mla-
diōsă a suveranei, era brătiariile sale, foarte originale și
de bunu gustu, erau formate de mari margele nēgre
(nu scim de ce compositiune), legate cu noduri de firu
și preserate cu diamante.

D-n'a Suti avea unu costumu deliciosu, cum se
pōrta de țierancele din districtulu Ilfov. Camasi'a și
fust'a de borangicu, brodate cu metase de diferite co-
lori și cu fluturi de aur, siurtiulu fay rosu brodatu
foarte bogatu cu metase și fluturi; încingătōrea eră de
unu cordonu largu de aur cu pafale de argintu, unu
frumosu velu de cea mai fina tiesetura de metase, fa-
bricată în Greci'a, avendu și bande de aur; unu su-
perbu siru de briliante legă acelu velu pe frunte. Vel-
niculu eră de popelinu negru, brodatu cu metase de

diferite nuanție și cu fluturasi. O salba de monede
antice de aur, și nisce cercei totu de monede com-
plectau acestu costumu deliciosu, portatu cu atăta gratia
de stăpân'a sa.

D-n'a Mavrogheni portă unu costumu foarte fru-
mosu: vâlnicul de materia de lăna nēgră fina, cusutu
cu numeroșe și varii flori de aur, siurtiulu de metase
rosă, cusutu cu firu galbenu foarte bogatu; maramă de
borangicu cu flori de aur; o admirabilă salba de mo-
nete aurite împodoba sinulu d-nei Mavrogheni. Ii'a de
stofa transparentă de o rară finetă, cu dungi de me-
tase alba și cusută cu minunate flori, care o smaltau
în toate partile, acoperea corpulu gratiōsu alu primei
dōmne de onōre a M. S. R. Dōmnei romanilor.

Principes'a Stirbey atragea atentiunea tuturor
prin frumosu seu costum. O iia elegantă, cusută cu
firu de o rară valōre; unu velu de gazu, tiesutu cu
flori diferite și bine combinate, de arniciu și de firu,
eră fixatu pe frunte cu mai multe ace, cu gamalii mari
aurite.

D-siōr'a Gradistēnu, domnișioară de onōre a M. S.
R. Dōmnei, eră stralucitōre că o adevărată dīna; figur'a
sa eră de o frumusetă antică, avēndu trasuri classice,
de o blandetă candidă, ochii ei albaștri și mari lu-
minau că două stele dulci pe o figură simpatică, perulu
seu blondu și gratiōsu buclatu, împodobiă capulu bine
asiediatu pe unu bustu de o adorabilă albētia. Costu-
mulu acestei copile eră simplu în colōrea rosei, acēsta
flōre, care se potrivește asia de bine cu gentil'a stra-
nepōta a Buzesciloru și a Gradisteniloru.

(Va urmă.)

D. P. Verax.

Borangicu s'eu burangicu, turcesce; romanesce
metasa crudă asia cum e dapanată de pe gōgōsie. Fe-
meile romane tiesu și lucra din aceea diverse obiecte
de a le lor.

Marama, (Velum, sudarium, mucchinum); în lo-
culu acesta semnifică ceea ce se dice în mare parte a
Romanimei, învelitōre la capu, s'eu ceea ce dice pe

213 persoane, și dacă în cei 10 ani din urma nu s'aru fi asediatu atâti jidovi, scaderea în poporațiunea indigena ar fi și mai mare.

Trecemu în Secuime, pe unde ungrimea este mai compactă. În cetatea Osiorheiu-Maros-Vásárhely, care trece de unguresca aproape curată, numărul sufletelor esi 12,816 prin urmare în 10 ani a crescutu numai cu 138 de suflete, care se potu pune fără grija de eróre mare, în comptulu jidoviloru asediați acolo. Dăra și de altumentrea, ce sunt 138 suflete în 10 ani la 12,816 locuitori!

Din altu orasiu secuiescu Kézdi-Vásárhely, se scrie în „Kelet“ Nr. 25 că acolo se află 5169 suflete, cu 622 mai multu decâtu în 1870; că înse acestu sporiu nu vine dela înmultirea prin nasceri, ci dela colonisari, atâtu prin functionari la patru oficie de ale statului, câtu și prin evrei. Acelasiu corespondente dice, că în mai multe comune secuiesci rurali scaderea poporațiunei este la lumin'a dilei, totu elu apoi o esplica cu migratiunea în Romani'a; adaoge totuodata, că poporul secuiescu se arată foarte ignorantu și prostu cu ocașiunea numeraturei.

Despre secuii ciangai (rasa specială de ómeni) din cele Siete-sate de langa Brasiovu, este adevăritu, că scadu mereu la numeru, totu prin migratiune, din cauza că cu tóta favórea ce le arată guvernulu, fugu familii întregi în Romani'a — a Tzárába, cum dicu ei.

În Brasiovu numărul locuitorilor civili în a. 1870 a fostu 27,766 suflete. Astadata s'au aflatu 29,716 în cetate cu tóte suburbie, cu asia numitele stupine, cu comun'a Dêrste, Temisiu și Predealu, asia sporiulu este de 1950. Nici o mirare, căci cá urbe situată la margine, poporațiunea i se adaoge, de unde se esplica și crescerea.

În Clusiu locuitorii s'au înmultitu în 10 ani dela 26,382 la 27,456, adică foarte moderatu; dăra în comitatulu Clusiuului a scadiutu cu unu numeru de preste 9 mii.

Din Ungari'a superióra vinu sciri, că în unele districte poporațiunea ar fi scadiutu cu 10 până la 20%, lucru de necredutu.

Tóte acestea trebue se dea materia amplă de mediatu la fiacare dintre noi.

Transilvani'a.

Catalogulu deputatiloru transilvani in diet'a Ungariei.

Publicistii din partid'a kossuthiana, alerga după pușinii alegatori romani, că se'i înduplece a participa la alegeri, înse asia, că se'si dea voturile totu la candidati carii aru lucra pentru desființarea dualismului și în casulu celu mai pușinu placutu lor, pentru sistem'a uniunei personale cu Austri'a, susținuta adică numai prin person'a monarhului. Totu ei recunosc, că preponderant'a majoritate actuală a deputatiloru din Transilvani'a ține tare la dualismu și totuodata la ministeriulu lui Colomanu Tisza.

Acestea constatate, avemu dreptulu se întrebamu, cari sunt acei deputati din Transilvani'a și care de ce calibru este. A cunoșce unulu pe toti, nu se prea pôte; a cunoșce mai multi pe toti, este mai usioru. Vomu reproduce aici list'a lor după colegiile electorali din fiacare comitat și apoi din orasie.

Din comitatulu Albei cu 4 cercuri elect. sunt deputati și anume: dela Vintiu Acatiu Barcsay. Ighiu Ladislau Lukács. Uiór'a br. Geza Kemény. Aiudu br. Gabr. Kemény (ministriulu).

airea stergariu, de și nu se stergu cu elu, că cu celu de mână, care se dice și stergura.

Paftale, sing. pafta, cu a finale lungu (fibula), catarama, copcia de metalu, cu care se prinde încingătóri'a. Paftalele jóca rola mare în costumele seu porturile antice, că și cingătóri'a, sierpariulu, brîulu; ele sunt de regula din metalu, din auru chiaru, ornate cu petrii nestimate.

Salba, (Torques, monile nummis consortum), cu unu terminu modernu se dice și colanu, în unele parti ale Transilvaniei foarte prostu sgarda; serii de monete puse la gîtu în locu de margele. Se dice înse și salba de margele, de margeanu, de margaritariu. Odată salb'a făcea partea essentială a dotei, ce se dá fetelor candu se maritau. Acésta lege vechea a poporului mai exista ici-colo, pe unde salbele au scapatu de executori.

Siurtiu, aci se întielege aceea ce se dice în Ardealu catrinti'a de înainte.

Este de însemnatu, că raportorulu „Pressei“ descrie aci numai acea parte a portului femeiescu, pe care ilu înbracă în casa, în salonu, nu și alte vestmente pe de-asupra, candu femeile esu în afara.

Din comit. Bistrit'a-Nasaudu cu 2 cercuri Joh. Hofgräf. Gedeon Tanárki (din minist. cultelor.)

Comit. Brasiovu cu 2 cerc. Albert Gidofalvi. Albert Zay (unulu secuui, altulu sasu.)

Comit. secuiescu Ciucu (Csik) cu 4 cerc. elect. Andr. Gál, Valentinu Mikó, Ludovicu Balázsi, Lud. Sánta (toti secuui.)

Comit. Fagarasiu cu 2 cerc. Ludovicu Pap (secuiu incarnatu). Antonie Boér (renegatu cumplitu).

Comis. Treiscaune cu 4 cerc. comitele Ferdinandu Nemes, Mich. Lázár, Jos. Künle, Joanu Bartha (toti cumpliti).

Comit. Hunedórei cu 6 cerc. elect. la Deva Lázár György. La Dobra Lázár Lajos. La Hatiegu Mara Lörincz. La Bai'a-de Crisiu Éles Henrik. La Orascia grof Kun István. La Hunedór'a Pogány Károly.

Com. Ternavei-mici alu (înainte Cetătiei de balta) cu 2 cerc. el. Horváth Gyula (kossuthianu). Tisza Lajos, fratele ministriului.

Comit. Clusiu cu 4 cerc. elect. Lészai Lajos, grof Bánffy Bela, Elekes György, br. Kemény János (din cerculu Téc'a).

Comit. Murasiu-Turda cu 5 cerc. majoritatii secuiesci. Bothos Kálmán, Dézsi Sándor, Jenei József (cunoscutulu tiranu, mortu deunadi). Bereczky Sándor, bar. Kemény Kálmán (acesta din colegiulu dela Reginu).

Comit. Ternav'a-mare, cu 4 cerc. elect. majoritati sasesci. Deputati Josef Bacon, Carolus Graeffius, Carolus Fabritius (mortu în septem. trecuta), Guido Baussnern.

Comit. Sibiiu cu 4 cerc. elect. Albert Arz de Straussenburg, Joh. Kaiser, D. Lyka (dela B.-Pest'a, alesu în S.-Sebesiu; dimisionatu) Franc. Schreiber.

Comit. Solnocu-Doboc'a cu 5 cerc. elect. mai preste totu majoritati romanesce. Deputati: grafiu Andr. Bethlen și Dominicu Teleki, baronu Ladisl. Bánffy, Simo Lajos, Pap Sándor.

Comit. Turda-Ariesiu cu 3 cercuri elect. deputati Miksa Elek, Lad. Tisza, altu frate alu ministriului, br. Juliu Josika.

Comit. Udvarhely cu 3 cercuri secuiesci. Deputati: Daniel Gábor, Orbán Balázs (kossuthianu mare), Tibád Antal.

Urmédia cetătile, orasiele și chiaru sate privilegiate a alege și tramite deputati la dieta.

Cetatea Clusiu, doi deputati, grafu Em. Pechy fostulu guvernatoru. Alexie Bokros.

Murasiu-Osiorheiu 2 dep. Borosnyay Pál, Knöpfler Vilmos.

Abrudu 1 Ales. Hegedüs (din ministeriu). Brescu (Bereczk) 1, Gábor Péter.

Brasiovu 2, Josef Mayer, Joanu Stravoiu.

Elisabetopole (orasielu micu armenescu) 1, Mauritiu Jokai, cunoscutulu poetu.

Alb'a-Jul'i'a (cetate și orasiu) 1, Bela Lukács (arménu).

Kézdi-Vásárhely (unu cuibu secuiescu cu vreo 6 mii de suflete) 1, Nagy Gábor.

Oláhfalu, (unu satu secuiescu că vai de elu) 1, Acatiu Ugron.

Sepsi-Szt.-György (orasielu secuiescu) 1, insusi Colomanu Tisza alesu aici, dupăce cadiuse în Ungari'a.

Gherl'a sau Armenopole Szamosujvar, orasielu armenescu 1, Jakab Bogdan arménu.

Sibiiu cetatea 2, Carolus Gebbel, Heinrichu Kästner.

Sicu (Szék, unu satu) 1, Ferdinandu Éber.

Székely - Udvarhely (orasielu secuiescu) 1, Ugron Gábor (kossuthianu enfant terrible.)

Salinele Sibiiului (Vizakna, satu) 1, deputatu Ladislau Korizmiés, omu betranu dela Bud'a-Pest'a.

— Fagarasiu, 30/1 1881. D-le redactoru! Ti-amu aprinsu paie în capu, cu corespondenti'a mea, ce am scris'o spre aperiarea bietiloru functionari romani în contra nemeritatelor insulte, ce li facuse „Gazet'a Transilvaniei“ în Nrii 97 și 99 din anulu trecutu. Redactiunea Gazetei în Nru 2 din acestu anu, vréndu a rectificá ce a scrisu, se apuca de d-t'a și te insulta frumusielu. Unde dai și unde crépa! D-t'a că omu de omenie, deschidi colónele diariului d-tale, unor amplotiati romani, cari s'au simțitu insultati și calumniati în Gazeta de către redactorulu aceleia, — spre a'si apará onórea, éra redactorulu acelei Gazete în articolulu urmatoriu celui de fondu din Nru 2 anulu curentu, afla că

scriitoriulu apologiei esite din Fagarasiu ai fi d-t'a, apoi te dascalesce pentru ospitalitatea d-tale cum se cade, seu cum o merita acela, carele este întemeietoriulu Gazetei, și carele cu pén'a, capacitatea, activitatea și bunulu seu nume a susținut'o și a castigatu capitalu Gazetei; și caruia are de a multiamí acestu patrimoniu redactiunea de acum a Gazetei.

Dăra eu nu voi se me facu aparatoriulu d-tale, știu că vei scí a te apará, dacă afli de lipsa, — dăra vei scí se treci și cu indignatiune preste veninulu vomitu în contra d-tale.)*

Nici nu'mi este altcum scopulu principalu de a me ocupá cu cele scrise de Gazeta la adres'sa d-tale; scopulu scrisórei acesteia este numai, a asecurá pe d-lu redactoru alu Gazetei, cumcă articolulu din Nru 103 alu „Observatoriulu“, este scrisu de unu functionariu romanu, în cointelegere cu alti functionari, și nici-de câtu nu este autorulu aceluia redactorulu „Observatoriulu.“ Că a întrebuintiatu la subscriere, numele „Condeiu“, se esplica prin aceea, că scriitoriulu articolului este functionariu, care bine scie, cumcă astadi unui functionariu romanu i se atribue de mare pecatu, și numai de a ceti diarie romane, — dăra apoi de a mai și scrie la diarie romanesce! Eu nu credu cumcă „Gazet'a Transilvaniei“ tinéndu póte contu de asta înpregiurare, a datu fără tóta crutiarea în functionarii romani, crediendu dóra că nimenea din ei, fia chiaru și anonimu, ori pseudonimu, nu va cutediá a luá în apărare pe cei atacati. Dacă a cugetatu astfelu Gazet'a, s'a însielatu, căci functionarii romani posedu simțiu de onóre, și fiindu insultati ori din care parte, știu a se și apará cu tóta energi'a.

Acum se vedemu, ce dice Gazet'a în Nru 2 relativu la cele scrise în Nrii 97 și 99 din anulu trecutu.

Dice că amu falsificatu cele scrise de dens'a, ori că am denaturatu adevărulu, fiindu-că n'amu citatu macaru passagele principali a le articolulu Gazetei.

Bine, voi citá acuma acele pasage, că cetitorii „Observatoriulu“, se védia, că apologi'a din Nru 103 nu'si are bas'a în vântu, ci în cele cuprinse în articlii Gazetei, citati în aceea.

Anume în Nru 97 alu Gazetei, cu privire la comitatulu Fagarasiului, pe care'l numesce, c' „din nenorocire este romanescu“, se potú ceti urmátóriele passage.

„Este durerosu pentru noi a ne vedea siliti „se marturisimu, că pe lângă unguri și evrei avemu „de a face aci cu o specialitate de „domni romani“, „cari privescu pe tieranu de unu obiectu de spe„cula mârsiava, pe care întempleră l'a datu pe „mân'a lor, celoru ce favorisati de înpregiurari „și-au potutu câștigá atâtea cunoscintie mediocre, „că se póta fi titulati de sateni cu „d-le Mari'a Ta.“ „Acești ómeni lipsiti de simțiu și fără caracteru, „au devenitu o adevărata plaga pentru poporu, ei „au stricatu causei nóstre nationale mai multu „chiaru de câtu cei mai incarnati „domni de un„guru,“ mai multu și de câtu lipitorile evreesce, cari „bantuie acea parte a țierei, pentru-că au sdruncinat in poporu credinti'a în proprii sei fii, chiar „mati de a'lu conduce pe cararea spinósa a esis„tentiei sale și astfelu l'au înpinsu în abisulu cor„ruptiunei, alu seracirei totale și alu desperarei de „sórtea și viitoriulu seu.“

Éra la finea articolului se cetescu urmátóriele: „E timpulu supremu, că se se curatie odata administratiunea de asemeni functionari, cari latiescu numai coruptiunea în poporu.“

Se citedi și cele coprinse în Nru 99 alu Gazetei, la adres'sa functionariloru romani în genere. Dupăce se spune în acestu articlu, cum se se compuna cluburile electorali și din cine se constea, în ambele directiuni se dice:

„Dacă este că diferitele cluburi se fia adevărat'a espressione a vointiei și dorintiei generale a alegatoriloru dintr'unu municipiu, atunci e claru, că trebue se fia reprezentati în ele toti barbatii de încredere ai poporului din acelu municipiu.“

Intr'altu locu se cetescu acestea: „E neîndoiosu mai departe, că dacă voimu cá conferenti'a generală, care va avea a decide asupra viitórei atitudini politice a poporului romanu, se fia espressione independentă a vointiei sale, atunci ea nu se póte compune din reprezentantii unor cluburi, în cari aru prevalá influinti'a óme-

*) De siguru; dela mine, din partea mea nu voi adaoge unu singuru cuvântu de apărare, mai alesu că nu acesta fu celu de antaiu casu, unde a fostu insultata și batjocorita persón'a mea în „Gazet'a Transilvaniei.“ Vide: 1863-4. 1871, 1879. În interesulu causei sacre le-am înnecatu pe tóte. Red. Obs.

nilor guvernului său și altei partide neromane. Speram prin urmare, că tactul politic și bunul simț românesc al funcționarilor de naționalitate română le va spune, că ei, fiind chiar și de cea mai bună credință, aru compromite numai cauză națională, luându-și parte activă la consultările cluburilor, sau primindu-și chiar a fi reprezentanții municipiilor în conferința generală electorală.

Judece acum ori și cine cu sângere rece, că cuprinde ore vrunu neadeveru apologiă din Nr. 103 al „Observatorului”, și cumcă corolarile trase în acea apologia, sunt ele ore fără basă?

În parerea mea exprimată în citată apologia, cumcă adică „Gazetă Transilvaniei”, — cu nesocotită neescusabilă a insultat pe angajații români, me întaresce și scusarea ce o face „Gazetă” în articolul din Nr. 2, din estu anu. „Gazetă” dice, că în articolul din Nr. 97 a vorbit numai „de o specialitate de domni români de diferite categorii, așa dar nu de toți domnii și nu numai de funcționari.” Apoi dice că a vorbit și de excepțiuni onorabile. Cu alte cuvinte, eu am gresit când am presupus, cumcă insultele „Gazetei” sună numai la adresă funcționarilor români, căci acelea sună în genere la domnii români și de alta specialitate.

Poftim domnilor advocați, notari și toți alții, cari purtăți numele de domni în comitatul Făgărașului, gustați și multamiti „Gazetei”.

Inteligența din comitatul Făgărașului va și multamiti frumosu „Gazetei” pentru asta explicare, carea cu alte cuvinte sună cam așa: Nu numai funcționarii, ci și alți domni de romani sunt oameni de nimic, în totu coprinșul comitatului Făgărașului, și numai de excepțiune se afla și câte unu omu de omenie pe acolo.

Totu atât de puțin liniștitor poate fi explicarea cuvintelor adresate în Nr. 99 al „Gazetei”, tuturor funcționarilor români din țară. Dice adică „Gazetă”: că densă a vorbit numai la adresă funcționarilor ungurești de naționalitate română, și apoi numai către cei de bună credință. Ce va se dica funcționarilor ungurești de naționalitate română, nu știu, conceptul acesta în diare române până acum nu s-a cetit, și nici în Nr. 99 al „Gazetei” nu-l vei afla.

Ună înse stă, că „Gazetă” vorbește la adresă tuturor funcționarilor români „fiind chiar și de cea mai bună credință”, că ei numai cât aru compromite cauză națională, luându-și parte activă la consultările cluburilor, sau primindu-și chiar a fi reprezentanții municipiilor în conferința generală electorală.

Logică sanetosa, de aici nu poate face alta deducțiune, decât aceea, că „Gazetă” pe funcționarii români, buni ori rei la credință, vrea se-i eschida dela toate treburile naționale, pentru-că ei nu potu ajuta, ci numai a compromite cauză națională.

Se poate că redactorii „Gazetei”, când a scrisu articolul din Nr. 97 și 99 ai „Gazetei”, de invațiutulu său zelu național (?) a fostu atât de tare răpitu, câtu nu a potutu cumpani destul de bine ceea ce a scrisu, și urmarile ce le potu avea afirmările densului. Sângere rece l-a parasit și la scrierea articolului de apărare din Nr. 2 al „Gazetei”. Espectatoriunile îndreptate în contra redactorului „Observatorului”, și explicările coprinse în acel articol de apărare, fiind convinsu d-lu redactoru al „Gazetei”, că nu potu se liniștesca nici de cum pe cei atacați în Nr. 97 și 99 ai „Gazetei”, — din contra, acele au inplut de indignațiune pe prea mulți dintre cetitorii „Gazetei”. Fia asicurat d-lu redactoru al „Gazetei”, că scriitorulu apologiei din „Observatoriu” n-a voit se tieze nici o intrigă, și-lu dore animă, că aparându onora funcționarilor români, atacata prin „Gazetă”, a datu ocaziune „Gazetei” se-i intine colonele sale cu articolul din Nr. 2, și se vateam bunulu simț al publicului cetitoru român, înainte căruia numele redactorului „Observatorului”, stă în venerațiune, în specie tocmai și pentru meritele ce și le-a câștigat cu „Gazetă Transilvaniei.”

Mi-am ținut-o de obligaminte morale, d-le redactoru, a scrie sirurile acestea, și te rogu ale face locu în colonele pretiutului d-tale diariu.

În fine, fiindu-că și asta-data me potu servi numai de pseudonimă mea subscriere, că „Gazetă” se nu se acatie era de capulu d-tale, rogu pe doi barbati de onora din Sibiu, amendoi funcționari pensionați, se binevoiescă a se convinge din epistolele cu cari ti-am trimis apologiă din Nr. 103 și corespondența prezenta, cumcă autorulu acestora nu esti d-ta, redactorulu „Observatorului”, ci cumcă

acelu articolu ti-a fostu transmis totu de acea persoană, carea a scrisu și articolulu presente.*)

Condeiu.

Romania.

București. În orice statu este o adevărată fală națională, cându bugetele sale se închiaie din venituri regulate, fără deficite și fără a încărca la datorii nouă, pe care au se le plătescă generațiunile viitoare, dacă voru fi în stare a scăpa de ele vreo-data, fără a face falimentu. După o administrație financiară României totu așa de nefericită, că și a Ungariei, Austriei, Rusiei, începându dela 1860 până în 1876; după enormele spese avute cu războiulu, în fine de trei ani încocă finanțele sale mergu totu spre mai bine și pe a. 1881/2 ele se închiaie fără nici-unu deficit și fără nici-unu recursu la vreo datorie de orice natură. Cifrele principale sunt acestea:

Venituri. Contribuții directe lei 27 milioane 037,000; contribuții indirecte lei 44.900,000; venituri domeniiale lei 19.222,590; veniturile ministeriului de interne lei 4.015,500; ale ministeriului de finanțe lei 3.913,000; de lucrări publice lei 7.900,980; de culte lei 55,000; de justiție lei 250; de externe lei 125,000; de resbelu lei 784,000; diferite venituri 11.717,894. Totalu lei 119.671,214.

Cheltuieli. Datorii publice lei 46.046,230; ministeriul de interne lei 9.182,260 bani 54; de externe lei 1.487,891 bani 34; de justiție lei 4.213,652; de culte și instr. publică lei 10 mil. 846,875; de resbelu lei 26.835,843 bani 10; de lucrări publice lei 8.599,826 bani 50; de finanțe lei 10.043,089 bani 19; consiliulu ministrilor lei 30,248; fondulu pentru deschidere de credite suplimentare și extraordinare lei 385,298 bani 33. Totalu lei 119.671,214.

Regulamentu de revizuirea și editarea cartilor bisericesci române.**)

Art. 1. Cartile bisericesci se voru tipări atât cu litere latine, câtu și cu litere cirilice, după cum trebuința va cere.

Ortografia cartilor cu litere latine va fi cea adoptată de academiă română. Această înse nu împedea pe st. sinodu de a face ore-care înbunătățiri ortografice în folosul exactei transcrieri a ortografiei cirilice și a pronunției limbii. Era pentru cartile cu litere cirilice va servi de normă ortografia existentă în cartile aflate acum în uzul bisericii române, și anume în cartile tipărite în monast. Nemiului.

Art. 2. Se va înființa în capitală României o tipografie pentru editarea treptată a cartilor bisericesci, după cum trebuințele voru cere. Tipografia se va înființa cu toate cele trebuiri pentru funcționarea ei. Dreptu care se se ceta dela guvernul mijlocele trebuiri pentru acestu sfersit. Înaltu Prea Sântitul mitropolitu Primatu, presedintele st-lui sinodu, consultându oameni experti în artă tipografică, va stabili sumă necesară pentru tipografia bisericească și va face mijlocire la guvernul, că acea sumă se se prevădă anual în bugetulu statului.

Art. 3. Se va înființa unu comitetu compus din persoane competente, care se poseda cunoștințele teologice și limbistice necesare la traducerea cartilor bisericesci din limbele în cari au fostu scrise și din care ele s-au tradus în limbă noastră, spre a putea verifica acele traduceri și ale perfecționă, unde trebuința aru cere. Limbele a cărora cunoștință se cere la revizuirea cartilor bisericesci sunt: elină, slavonă și ebraică. Această din urma pentru biblia, mai alesu pentru Vechiulu Testamentu, carele se reproduce în o mare parte în cartile servitiulu, divinu alu bisericii, atât în cetirile numite paremii, câtu și în stilu și în manieră de a scrie a poetilor autori ai cartilor cultulu bisericii noastre.

Membrii comitetulu editoru trebuie, pe lângă o deplină cunoștință a limbii și literaturii române, se cunoșcă aceste limbi, sau cel puțin una din ele. Ei voru fi în număr de cinci sau cel puțin unu în număr de trei, și voru fi salariați de guvernul câte cu 200 lei noui pe luna. Ei voru fi aleși și numiți de către st. sinodu.

Art. 4. La revizuirea cartilor bisericesci se va procede în modulu următoru:

Cartile de revizuitu se voru recomanda de către st. sinodu presedintelui comitetulu, care va regulă imediatu procederea la revizuire.

Cartile revizuite și aprobate de toți membrii co-

*) Această s-a făcutu, cu atât mai virtuos, că doi barbati de rang și înaltă demnitate, imi ceruseră îndănsu explicări. Se fia patru marturi, că la unu testamentu alu vre-unu moribundu.

Red. Obs.

**) În importantă chestiune a traducerei din nou și tipăririi cartilor bisericesci veduram în câțiva Nri anteriori raportulu preas. sale domnului episcopu Melchisedec; publiculu înse voiesce se afle și deciziunea ce va fi luată s. sinodu din Românie în aceeași chestiune. Aceea se poate cunoșcă deplinu din regulamentul adoptatu de sinodu și publicatu în „Biserica ort. rom.”, din care-lu reproducem și noi. Red. Obs.

mitetulu se voru înaintă apoi st. sinodu, carele observându revizuirea comitetulu și găsind-o îndestulată, va trimite cartea respectivă la directorulu tipografiei bisericesci spre tipărire.

Comitetulu la revizuirea cartilor bisericesci se va conformă regulor următoare:

a) Va alatură cartea de revizuitu cu originalulu, după carele ea a fostu tradusă.

b) O va confruntă și cu alte traduceri făcute mai de înainte de pe acel originalu atât în limbă română, câtu și în alte limbi, și la locurile dubioase, echivoce, ori neprecise, va preferă pe acea traducere, care se va pareă mai potrivită cu originalulu, sau la trebuința va face o nouă traducere a acelui locu.

c) Va observă că în română se fia exprimate ideile originalulu cu exactitatea gramaticală, logică și teologică.

d) Terminii teologici și cei bisericesci stabiliți de sinode și de biserică pentru exprimarea dogmelor și a rânduilor bisericesci, trebuie se fia tradusi cu cea mai scrupuloasă exactitate, adoptându la nevoie chiaru terminii originali grecești și investindu-i în formă română, spre a înalatură perifrăzele cele de prisos.

e) Fraselor se va da turnură limbii române pe câtu va ieră fidelitatea și exactitatea traducerei. Nu trebuie înse arbitrarmente a se parasi turnură cea clasică, carea adese-ori transpore în traducerea română anterioară, și carea dă limbii bisericesci gravitatea și maiestatea cuventulu lui Dumnezeu.

f) La exprimarea ideilor în române se se respecte principiulu popularității limbii, atât de multu respectatu de vechii traducători români; pe câtu înse această regulă nu va fi în opoziție cu trebuința de a exprima ideile originalulu cu totă exactitatea lor, exactitate, pe carea adese-ori traducătorii cei vechi o au sacrificatu popularității. Limbă noastră astăzi este mai înaintată și mai bogată în forme și în expresiuni, de câtu înainte. Biserica, deși eminaminte conservatoare, este totu deodată o mare școală pentru poporulu, unde elu se cultiva și intelectualmintă și moralicesce, învățat treptat și idei și expresiuni.

g) În chestia purității limbii se se ferescă de orice estremități și arbitrarități ce se vedu în literatură noastră modernă. Îndată ce o expresie întrebuintată în limbă bisericească, ori de ce provenință ar fi ea în originea sa, este întelă de români și primită în limbă, și exprima bine ideile originale, și alta expresia echivalentă nu este în limbă poporului, aceea se va mântui și în viitoru. D. e. dicirile: Slava, slavescu, slavitu, proslavescu, unii din editorii moderni au crediutu că facu mai bine înlocuindu-le cu marire, marescu, maritu, preamarescu, și a.; înse în toate limbele culte altă este slava și altă marire; a lăpăda prin urmare acestu cuventu, neavendu altulu echivalentu, însemna a saraci limbă și o a prostă. De aceea dicirile adoptate în limbă bisericească din limbele cu care români au fostu în contactu, numai atunci se se schimbe, cându ar fi altele române de aceeași însemnare, d. e. poporulu în locu norodulu, timpulu în locu de vreme, dreptu-credințiosulu în locu de pravoslavniculu s. a. Sau cându dicirile întrebuintate până acum ar fi în opoziție cu eufonia limbii române, precum: blagoslovenia, polunojnitia, bogoslovenie, voscrsna, peasna, blagorodie, bogoroditina, troicnicu, pavecernitia, obednitia, slavoslovie, prefestelna, osvestanie, blagocestie etc., bunulu simț românesc cere, că aceste vorbe care nu potu dobandi cetățenie în limbă română, se se înlocuiescă cu altele române echivalente, și la nevoie chiaru se li se prefere terminii originali grecești, precum s-a și făcutu cu unele până acum, adoptându-se d. e. dicirile: ghiasma în locu de osvestania, buna-cinstire în locu de blagocestie; bună vestire în locu de blagovestenie, marturisire în locu de spovedanie, thologie în locu de bogoslovie, oda sau cantare, în locu de psalma, docologia în locu de slavoslovie, bine-cuventare în locu de blagoslovenia, triodiu în locu de tripasnitia, mezonoptică în locu de polunosnitia, tipică în locu de obednitia, ortodoxie în locu de pravoslavie s. a.

În totu casulu inovațiunile limbistice în limbă cartilor bisericesci se ingadue numai întru câtu ele voru fi cerute de o viderată trebuință, provocată de exactitatea expresiunii, sau de estetică cerută de orice limbă cultă. De aceea toate traduceri moderne de terminii bisericesci, cari sunt contră logicei, archeologiei, artei poetice și musicale bisericesci, se se înalature și se se corăga, că se corespundă cu însemnarile lor originale. Se nu se admită d. e. terminii de acei fabricați de editorii cartilor bisericesci mai în urma la Râmniculu-Vâlcei sub repausatulu episcopu Calinicu, precum: serare în locu de vecernie, ședintia în locu de ședelna, asemananda în locu de podobie, ascultatoriulu în locu de ipocoi, luminanda în locu de sfetlna etc., pentru-că sunt nelogice și necorespondentore cu ideile originale. Terminii musicali și poetici, acei originali grecești, precum: Idiomela, presomie, melodie, armonie, simphonie, oda, imnu, stichu, stichologie, acrostichu, etc., se se adopte și în cartile noastre bisericesci, în locurile celor slavone: samoglasnica, podobie, peasna; sau a traduceriilor perifrastice, precum: dulce cantare, împreună glasuire, stichulu celu de pe margine etc.

Art. 5. Revizuirea cartilor bisericesci se va începe dela cele mai puțin voluminoase, și mai desu întrebuintate, precum sunt d. e.

Orologiulu (Ceaslovulu), Evchologiulu, (Molitfelniculu), Liturgiariulu, Psaltirea, Evangeliă, Apostolulu, apoi voru urmă cele mai voluminoase și mai costisitoare, precum: Octoihulu, Triodulu, Penticostariulu, Mineele lunare, Tipiculu, Bibliă s. c.

Art. 6. Dacă după revizuire și aprobare vre-unulu dintre ierarhi, sau alta persoană, ar voi a tipări vre-o carte bisericească cu cheltuielă sa în tipografia bisericească, atunci platindu costulu tipariulu, va putea dispune de cartile tipărite după bunavoință sa.

Art. 7. Cartile ce se voru tipări cu cheltuielă statulu, voru fi încredințate directorulu tipografiei, care

le va distribui unde trebuia să se facă, și să încasă prețurile lor, carele totdeauna trebuie să fie moderate, reprezentându analogia capitalului cheltuit cu tipărirea și unu procentu moderat conformu cu acela stabilitu în țara de cassele de creditu ale statului, spre a se înlesni cumpararea cartilor de cei ce voru avea nevoie de densele. Directorele va da comptu în fa care anu st-lui sinodu de bani încasati de pe tipărirea și vendiarea cartilor. Sinodulu va regulă cele de cuviință pentru pastrarea și întrebuințarea escedentului ce ar rezultă.

Art. 8. Căndu tipografi'a își va forma capitalulu în de ajunsu pentru întreținerea sa, va încetă ajutorulu datu de statu și ea va continuă a funcționa prin propriile sale mijloce.

Art. 9. Directorele tipografiei trebuie să fie o persoană distinsă atât prin știință, cât și prin onestitate, și să depună și o garanție în valoare egală cu suma de bani ce i se va încredința spre administrare. Știința și se cere, pentru că se poate executa tipărirea cu cea mai mare fidelitate și exactitate, pentru că se nu se introduce în carti greseli și omisiuni, precum acesta din nenorocire s'a întâmplat la editarea cartilor bisericesci în fost'a tipografia a mitropoliei din București, cându din lipsa unui director competentu s'au stracurat o multime de greseli în cuvinte și omisiuni de întregi fraze, ceea ce a compromis foarte cartile acelea. Directorulu tipografiei va fi alesu de sinodu în înțelegere cu ministrulu de culte și aprobatu de Domnitoriu, elu va fi salariatu și va administra tipografi'a cu avutulu ei sub controlulu sinodului, împreună cu ministrulu de culte, până cându tipografi'a se va întreține de statu; era după-ace ea va avea mijlocele sale proprii de întreținere, va rămâne numai sub controlulu sântului sinodu.

Art. 10. Înaltu P. P. S. S. mitropoliti și P. P. S. S. episcopi se ia mesuri, că până la realizarea noiei edițiuni a cartilor bisericesci, se nu se tolerează a se face de către biserici în limb'a cartilor bisericesci existente nici o schimbare sau inovare arbitrară, nici se să adopte prin biserici vreă edițiune nouă de carti bisericesci, abătute dela vechile ediții, și care s'au făcutu fără censur'a și aprobarea s-tului sinodu, căci numai așa se va putea înfrână pasiunea de inovatiune, care de unu timpu a cuprinsu până și pe cei mai pușini carturari, de a se arată progresisti, modificându după capulu lor expresiunile cartilor bisericesci, chiar și unde nu trebuie modificatu nimicu.

Art. 11. Înaltu Prea Sântitul mitropolitu Primatu, presedintele s-tului sinodu, se stăruieșcă în numele sinodului și alu întregii biserici române la guvernulu Mariei Sale Domnitorulu romanilor, că aceste mesuri propuse de st. sinodu pentru tipărirea cartilor bisericesci se să aplice fără întârziere prin procurarea mijlocelor necesare pentru înființarea și întreținerea tipografiei cu personalulu trebuitoriu, atât pentru tipărirea cât și pentru revizuirea cartilor bisericesci. La sesiunea viitoare, Înaltu Prea Sânti'a Sa va încunoștină pe st. sinodu despre rezultatul mijlocirei sale la guvern și despre măsurile ce s'au făcutu pentru înființarea tipografiei, pentru că s-tulu sinodu se poate îndeplini cele ce se ceru din partea pentru neîntârziat'a revizuire și editare a cartilor bisericesci.

Acestu regulamentu s'a votatu de st. sinodu în ședința sa din Novembre 1880.

Presedinte, mitropolitu primatu alu Romaniei Calinicu. Josifu mitropolitu Moldovei. Melchisedec episcopulu Romanului. Inocenție episcopulu de Buzeu. Calinicu episcopulu Husiloru. Episcopulu alu Argeșului Ghenadie alu II-lea, Josifu episcopulu Dunării de Josu. Calistu Stratonichiasu Bacăoanulu. Josifu Botosienénulu. Eremia Galatiénulu. Silvestru B. Pitesteannulu. Valerianu Râmnicéanu. Inocenție M. Ploiesteanu. Calistratu Bêrladénulu, arhieru.

Sciri diverse.

— (Carnevalu.) P. t. Damele, cari voiescu a participa la balulu „Calicot“ din 21 l. c., sunt rogati a-și procura costumele la d. J. Fr. Hamrodi celu multu până în 12 l. c.; totu asemenea sunt rogati cu toată stim'a, că biletele de intrare se-și le procure în 20 l. c. dela 10—12 a. m. și dela 3—5 ore d. m. la otelulu „Imperatulu romanu“ chili'a Nr. 1, — și acesta cu atât mai virtuosu, cu câtu bilete de intrare pentru persoane mascate s'er'a la cassa nu se voru da.

Comitetulu arangiatoriu.

— (Relativu la balulu, alu cărui venit e destinatu pentru unu institutu de cultura alu fetitelor române, mai primimu dela o alta mână frumoasă următorulu avisu): Unu lucru românesc, care de două zile inspira interesu și la străini: costumulu pentru balulu calicotu.

Am trecut prin piața cea mare de aici în ziua espunerei sale și am vedutu, cu ce curiositate ilu priviau passanții și cu deosebire passantele. Unele stateau în locu și-lu scrutinau dela capuchon până la ciucurii cei roșii, era altele treceau aratându o fatia indiferentă, dar supunându-lu într'unu momentu unei critice agere, făcuta prin o scurtă privire a ochilor de cunoscatore.

Ce și-au gânditu, cum l'au aflatu, de-lu voru comandă, acesta nu se știe; destulu că au fostu pentru câteva ore, obiectu alu curiosității, alu reflecției și poate alu deciziunii.

Se spunem noi cum ilu gasim? L'au alesu dame, dame române; ni se pare că e frumosu cu atât mai multu, că este o vechia opiniune, că „e frumosu totu ce e simplu.“)

Avendu unu interesu pentru balulu și scopulu seu, unu interesu ce fiescace romanu trebuie să aiba, ne-o ținemu de datorința a face atente pre damele care voiescu a-lu cercetă, că se-și faca comand'a toiletei celu mai multu până la 12 l. c. la domnulu negut. Hamrodi, evitându astfelu toate neplacerile ce aduce o toaleta lucrata cu mare graba și gramadita între alte multe.

Bilete de intrare se potu procura în 20 l. c. dela 10—12 a. m. și dela 3—5 d. p. în chili'a Nr. 1 la „Imperatulu romanilor“, era în ser'a balului la cassa. Pentru masce înse nu se dau bilete în ser'a balului și persoanele doritorie a participa la acela în masca, sunt rogati a și le procura mai curendu.

Calusierulu se va joacă în pauza; damele voru fi în costume. Despre totu cari se interesă de romani și de interesele lor, avem noi dreptu a presupune, că voru veni și că balulu va reuși, prin urmare și frumosulu scopu alu damelor noastre va fi încoronatu de successu.

— (Spre orientare.) Consumându-se prim'a ediție a diariului humoristic și satiric „Calicul“, s'a dispus a două ediție, care se va efectui până în 30 Ianuaru vechiu. Acei p. t. Domni abonati, cari n'au primitu primulu numeru, sunt rogati a fi cu indulgența până la acelu terminu.

Administratiunea „Calicului.“

Bibliografia.

(Continuare din Nr. 8.)

— Literatur'a bisericescă s'a învutitu între altele cu Teologi'a dogmatică specială, prelucrată pentru alumnii din seminariile gr.-cath. române de Simeone Micu, professoru de teologi'a dogmatică în seminarulu metropolitanu din locu și la teologii esteri, și de doctrin'a religiunii în gimnasiulu inferioru, asessoru la forulu matrimoniale gr.-cath. de a II-a instanță și la esactoratulu archidieceșanu, și prefectu alu tipografiei seminariilor.

Cu aprobarea vener. Ordinariatu metrop. gr.-cath. de Alb'a-Jul'i'a și Fagarasiu, Blasiu. În tipografi'a seminarului archidieceșanu 1881. Formatu 8-vo mare, pagine 623 sau 39 côle. Prețulu unui exemplariu broșurat este 3 fl. v. a., era pentru cei ce se voru prenumera și la teologi'a fundamentale sau generale, care e totu 3 fl., prețulu dogmaticii speciale e numai 2 fl. 50 cr.

— Din „Biserici'a orthodoxa romana“ jurnalulu periodicu eclesiasticu form. 8-vo broș. de câte 5 côle a esutu din anul alu V-lea, Nr. 3 pe Decembre 1880. Tabel'a materiei: I. Înțreita datorie a preotului de Archier. Inocenție M. Ploiesteanu. II. Metropoli'a Ungro-Valachiei (titlatur'a Metropolitiloru) de Archim. G. Enacénu. III. Unu semn de înbunătățirea sôrței preotului, de Archier. S. B. Pitesténu. IV. Cas'a de dotațiune a bisericiilor, de Archim. G. Enacénu. V. Metropoli'a de Carlovitiu (continuare) de Dr. G. Zotu. VI. Despre cantarea bisericescă, de Archim. G. Enacénu. VII. Discursu pronunțiatu în Bis. S-tei Metrop. de Archier. S. B. Pitesténu. VIII. Predica la născerea Domnului Is. Chr. de Archier. S. B. Pitesteanu. IX. Regulamentu pentru revis. și edit. cartilor bisericesci. X. Profetiile (continuare) de Archier. In. M. Ploiesténu. XI. Sumariile ședințelor S-tului Sinodu.

— Două cantece Mihai Copilulu și Romanu Gruie Grozovanulu au esutu în Sibiu, editur'a și tipariulu eredei de Closius, edițiuni separate, cu câte o ilustrațiune. Form. 16-to. Prețulu câte 8 cr. v. a. sau câte 16 bani (centesime).

— Dela librari'a Fr. Michaelis în Sibiu (piața mica) se înparte gratis unu catalogu antiquariu, ce coprinde Transsilvanica et Hungarica. Catalogulu este din a. 1879, multe din cele consemnate atunci s'au vendutu, au venit înse altele la locu, și acei ce se ocupa de trecutul acestor țări, voru ști se le afle, pe 12 pagini tiparite cu litere merunte.

— Calendariu pe anul ordinariu 1881. Redigatu de Mironu M. Calinescu. Editur'a Societății pentru cultur'a și literatura română în Bucovin'a. Anulu VIII-lea. Cernauti. Tipariulu lui Rudolf Eckhardt. Form. 4-o pag. 68; era Almanachulu seu sau partea literară a Calindariului pagine 29. Are și unu catalogu de carti, în care se afla și câteva publicațiuni tiparite în Cernauti.

În Almanachu sunt doi articli în prosă. Conceptulu „Natiune“ și însemnătatea graiului nationalu, discursu cititu în 4/16 Nov. 1880 în adunarea gener. a Societății (de cine?). Zilele festive din 15, 16, 17 și 18 Septembrie 1880 sau petrecerea Mai. Sale c. r. ap. Franciscu Josifu I în Ducatulu Bucovinei, de Ioanu Bumbacu. Două poezii: Periulu și Dochia, ambele de J. Bumbacu.

*) Cu permisiunea dânelor: Amu trasu și noi cu urechi'a la conversațiunea unor barbati din lumea mare, cari aflară că costumulu acela toc'm'a așa frumosu cum se vede espusu.

Red.

Avisu cu privire la „Amvonulu“.

Vinu a face cunoscutu ven. cleru, că din „Amvonulu“ au aparutu până aci 3 Nri; Nrulu alu 4-lea pe 15—28 Februaru ese peste 3—4 zile de sub tipariu.

Nr. 1 (1—15 Ianuaru) coprinde: Prevorbire către p. o. cleru rom. Predica la anul nou, pe Dom. înainte de Botezulu Domnului; la mortu. Din Retoric'a sacra. Din vieti'a Sântiloru de pe lun'a acesta. Amiceti'a între S. Vasiliu și S. Gregoriu Niseu și ceva despre amicetia în genere, toate de subscrisulu.

Nr. 2 (16—31 Ianuaru) coprinde predica pe Dom. celor 10 leproși; pe Dom. lui Zacheiu; la mortu iertatiuni; a două la mortu; la cununia, agraie înainte de cununia; din scriptele SS-tiloru parinti de pe lun'a acesta; S. Vasiliu despre betivi; S. Gregoriu Niseu despre usurari; toate dela subscrisulu.

Nr. 3 (1—15 Februaru) coprinde predic'a pe Serb. Intimpinarii Domnului; pe Dom. Vameșului și a Fariseului; pe Dom. fiului ratacitu; agraie după cununia; agraie la covenire mai solenă în cas'a unei familie mai de frunte; una dela repaus. L. Popu Munténu; celealalte dela subscrisulu.

Nr. 4 (16—28 Februaru) predice de Dom. ocașionale și din Retoric'a s. despre figurele retorice; și în același Nr. „se va publică prim'a din cele 7 predice despre Patimele D. N. Isusu Cristosu“, destinate pentru postul mare; cari voru succede în Nrii urmatori, că On. abonanti se le aiba la mână de timpuriu.

Vechii amici ai „Amvonului“ sunt rogati, a lucra întru latirea acestei foie, întreprinse în folosulu Ven. Cleru și redactate cu multa osteneală.

Cu preferința frații protopopi potu face multu în interesulu „Amvonului“, acum cându visitatiunea districtelor protop. e la ordinea zilei, comandându-o fratiloru preoti.

La rogare făcută din mai multe parti, dau colectivantiloru după 5 exemplarie unulu gratuitu. Cei cari cunosc „Amvonulu“ din 1868, și au cetitu Nrii aparuti estimpu, s'au potutu convinge, că eu nu facu lucru de robota, ci lucru consciinciosu; dreptu aceea cutezu a me adresă către Ven. Cleru cu cuvintele S-tului Augustinu: „Dati-ne noue resplat'a lucrului nostru; dati-ne fratiloru! dati-ne, poftimu dela voi.“ De cant. novo c. 10).

Eu lucru cu zel și voiosu,

Se vina și abonanti cu grosu!

În fine observu pentru orientarea aceluora, cari apucasera a prenumera în 1871, cându era se ésa „Amvon.“ dar nu a esutu din caus'a boiei redactoriului, că aceia cari în speranța reinviarii „Amvon.“ nu și-au cerutu și primitu banii îndertru, că computându-li-se acea suma, voru primi „Amvonulu“ suprasolvindu înca cei doi fl. din prețulu de acum, sau dintr'odata, sau în două rate, la începutulu și la mijloculu anului.

Let'a-mare, 4 Februaru 1881.

Justinu Popfii.

Prețurile cerealeloru

și altor obiecte de traiu au fostu la

8 Februaru st. n. în Sibiu:

Grân, după calitată	1 hectolitru fl. 7.—8.—	
Grân, amestecat	1 „ „	5.50—6.50
Secară	1 „ „	5.30—5.70
Papusiou	1 „ „	3.—3.40
Ordiu	1 „ „	4.—4.30
Ovesu	1 „ „	1.80—2.20
Cartofi	1 „ „	1.60—2.—

Cursulu bursei din Vien'a și Pest'a

în 7 Februaru st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de aur unguresc	109.50	109.65
I emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	83.40	83.50
II emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	99.75	99.75
Oblig. de statu dela 1876 de alé drumulu de feru orient. ung.	86.60	86.75
Împrumutulu drumurilor de feru ung.	125.75	125.25
Obligațiuni ung. de rescumperarea pământulu	96.75	97.25
Obligațiuni ung. cu clausul'a de sortire	95.50	95.50
Obligațiuni urbariale temesiane	95.50	95.50
Obligațiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	93.75	94.50
Obligațiuni urbariale transilvane	94.10	94.—
Obligațiuni urbariale croato-slavone	97.—	—
Obligațiuni ung. de rescumperarea diecimei de vinu	94.75	94.75
Datorie de statu austriacă în chartie	72.95	72.75
Datoria de statu în argintu	74.05	73.75
Rent'a de aur austriacă	89.25	89.—
Sorti de statu dela 1860	130.75	129.50
Actiuni de banca austro-ung.	812.—	818.—
Actiuni de banca de creditu ung.	263.50	264.—
Actiuni de creditu aust.	287.—	287.40
Sorti unguresci cu premii	110.25	111.50
Argintu	—	—
Galbini imper.	5.58	5.53
Napoleonorulu	9.38	9.38
100 marce nemtiesci	57.90	57.95

Cursuri de București în Lei noi (franci).

3 Februaru 1881.

Obligațiuni rurale din 1864 convertite cu 6%	1. 88.— b.
Împrumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„ 106.— „
Obligațiuni dominiiale cu 8%	„ 104.— „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	„ 100.— „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„ 94.— „
Împrumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„ 100.4% „
Actiunile calilor fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	„ 55.75 „
Obligațiuni din 1868 cu 6%	„ 100.90 „
Prioritati cu 8%	„ — „
Actiunile banței Români'a din 1869	„ 290.— „
Daci'a, comp. de ascur. din 1871 act. (fr. 500) 8%	„ 200.— „

Editoru și redactoru responsabilu: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Krafft.**